

Sermo ad Antiochum ducem

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ, ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΟΧΟΝ ΑΡΧΟΝΤΑ.

Σκοπήσωμεν, ηύλογημένε τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπε, ἐπὶ πᾶσι, διὰ πᾶσι καὶ πρὸ πάντων, πῶς περιπατοῦμεν, καὶ τί περὶ ἑαυτῶν βουλευόμεθα· πολλοὺς γινώσκοντες τῶν παρ' ἡμῶν γινομένων τε καὶ νοουμένων ἀοράτους παρίστασθαι μάρτυρας, οὐκ εἰς τὸ φαινόμενον βλέποντας μόνον, ἀλλ' ἐπ' αὐτὰς παρακύπτοντας τὰς ψυχὰς καὶ τὸ κρυπτὸν διελέγχοντας τῆς καρδίας. Πολλοὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς πανταχόθεν ἀγγελικῶν δυνάμεων ἡμᾶς παρειστήκεισαν, τὰ λεγόμενά τε καὶ γινόμενα παρ' ἡμῶν, καὶ νοούμενα μέχρι ψιλῆς ἐνθυμήσεως, δι' ἀκριβείας πάσης ἐν οὐρανῷ καταγράφοντες, πρὸς ἔλεγχον ἡμῶν ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ὅτε πᾶσα τῶν ὀρατῶν ἢ κτίσις, κλονουμένη κατ' ἔπειξιν ἄφατον, πρὸς τὴν οἰκίαν ὠθεῖται συν τέλειαν· καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ῥιζηδὸν παρελεύσεται, καὶ τὰ διὰ μέσου στοιχεῖα καυσούμενα λυθήσονται· καὶ Παλαιὸς ἡμερῶν καθέξεται, καὶ βίβλοι ἀνοίγονται, τῶν ἡμετέρων ἔργων τε καὶ λόγων καὶ νοημάτων τὰ ἔγγραφα, πιστῶς τε καὶ ἀνοθεύτως ἔχουσι. Χίλιαί τε χιλιάδες λειτουργοῦσιν αὐτῷ, καὶ μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ, καὶ ἀπειλὴ πυρὸς πανταχοῦ διατρέχουσα καὶ τὰ κύκλω πάντα περιλαμβάνουσα, καὶ ὄρη ὡσεὶ κηρὸν ἐκτῆκουσα· ποταμὸς γὰρ πυρὸς εἴλκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· ἠνίκα τάρταρος καὶ βόθρος ἀχανὴς καὶ ἀνείκαστος, καὶ σκότος ἐξώτερον, καὶ σκώληξ ἀκοίμητος, ἀναδειχθῶσι παρόντα. Καὶ ὁ ἐπ' αὐτὰς φόβος εἰστήκει μετέωρος, ἐκδεχομένων τὴν ἔκβασιν· καὶ ὀργῆς ἄγγελοι κολαστικοὶ, πῦρ ἀποστίλβοντες, πῦρ τε βλέποντες, καὶ πῦρ ἀναπνέοντες, ἔτοιμοι εἰς πᾶσαν ἐκδίκησιν πάσης παρανομίας ἐστήκασιν. Πᾶσά τε πρὸς τούτοις κτίσις ἐπὶ γείος τε καὶ ἐπουράνιος, ὅση τε ἐν ἀγγέλοις καὶ ταῖς ὑπὲρ ἀγγέλοις δυνάμεσι, καὶ ὅση ἐν οὐρανοῖς παρίστανται μετὰ τρόμου τὴν φοβερὰν τῆς θείας βουλῆς ἐκδεχόμενοι φανέρωσιν. Ἐφ' ᾧ κατειόντων ἡμῶν, ἀναγνωσθήσονται πράξεις, καὶ τῶν κρυπτῶν γύμνωσις γενήσεται· ὥστε πάντας οὕτως γινώσκειν ἀλλήλων τὰς ἀμαρτίας· ὡς ἕκαστος τὰς ἑαυτοῦ, τὴν βίβλον ἀναγινώσκειν τῆς ἑαυτοῦ συνειδήσεως. «Ἐλέγξω σε» γὰρ, φησὶ, «καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου» τὰς ἀμαρτίας σου· καὶ πάλιν, «Κυκλώσει αὐτοὺς τὰ διαβόλια αὐτῶν.» Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ δικαστὴς ἀπαραλόγιστος, παρισταμένην ἔχων τὴν μεγαλοπρεπῆ τῶν οὐρανίων ταγμάτων δύναμιν, ὑψηλῶς προκαθέξεται πᾶσαν ἀπαστράπτων δικαιοσύνην, καὶ ἐκάστῳ δι' ἀποδόσεως ἀληθοῦς καὶ δικαίας νέμων τὰ πρὸς ἀξίαν, τοῖς μὲν ἐκ δεξιῶν διὰ τὰς καλὰς πράξεις σταθήσιν προσ 28.592 ἠνὴς πρᾶως ἐπεικῆς, τὴν ἠτοιμασμένην ἀπὸ κα ταβολῆς κόσμου βασιλείαν διδούς· τοῖς δὲ ἐξ εὐωνύμων διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν ἀγαθῶν ἔργων στάσει λαχόντας, εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ, τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, μετ' ὀργῆς ἀπωθούμενος. Τίς ἐκεῖνο τὸ πῦρ ἐνέγκοι μενόμενος; τίς οὐ καταπήσει τὸ ξένον ἐκεῖνο τοῦ σκώληκος θέαμα; Τίς τοῦ σκότους ἐκείνου τοῦ ἐξωτέρου τὸ παχύν τε ὁμοῦ καὶ βαρὺν φέρειν δυνήσεται; Τίς μὴ κώμενον τὸν τάρταρον, καὶ ἐκ πυθμένος αὐτῷ συμβραζομένην τὴν ἄβυσσον ὑποστήσεται; Τίς τῶν ἐπὶ τοῦτο τεταγμένων ἀγγέλων τὸ βλοσυρὸν τε καὶ δριμύ τοῦ βλέμματος, καὶ τοῦ προσώπου τὸ κατηφές οὐχ ὑποτρέμει δονούμενος; Τίς τὸ πάντων δεινότερον τῶν κακῶν, τὴν ἀποστροφήν τοῦ προσώπου τοῦ φύσει πρᾶου καὶ φιλανθρώπου Θεοῦ καὶ οἰκτίρμονος οὐ φοβηθήσεται; Ἄπασα κτίσις συναποστρέφεται καὶ βδελύττεται τοὺς

διὰ φιλαπεχθήμονα γνώμην ἑαυτοὺς τοσοῦτοις κακοῖς περιπεύραντας, ἀγανακτοῦσα κατ' αὐτῶν ἐνδίκως, ὡς τοιοῦτους ἑαυτοὺς φανῆναι τὸν φύσει τε καὶ μόνον φιλόνητον Θεὸν θεασαμένων; Τίς τὴν κατὰ συνείδησιν ἀπέραντον αἰσχύνην μέλλουσαν εἶναι ἐπὶ τῇ φανερώσει τῶν κρυπτῶν ὑποστήσεται; Τίς τὸν ἀσίγητον κλαυθμὸν καὶ τὸ πικρὸν ἐκεῖνο δάκρυον, καὶ τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, καὶ τοὺς κωκυτοὺς τῶν ἐν ταῖς βασάνοις πιεζομένων, ἢ τῶν ἐκ τῆς ἀμελείας πόνων, κατὰ μέσης αὐτῶν ἐπικειμένων τῆς καρδίας, καὶ διασπύχοντας δικαίως αὐτῶν, τίς δυνήσεται; Τίς τὴν ἐγγινομένην αὐτοῖς στενοχωρίαν ἐκ τοῦ μὴ ἐλπίζειν προθεσμίαν μεταποιήσεως, καὶ τέλος τῆς ἐπικειμένης κολάσεως, μηδὲ πρὸς τὸ εὐζῆν πάλιν μεταβολὴν ἐκδέχεσθαι, ἢ προσδοκᾶν, ἐξαιρεῖν ἐστὶν ἰκανός; Τελευταῖον γὰρ ἐκεῖνο καὶ μόνον φοβερὸν δικαστήριον, καὶ δίκαιον πλέον ἢ ὅσον ἐπίφοβον· καὶ διὰ τὸ τυχόν φοβερόν, ὅτι δὶ καιόν, καὶ τὸ πάντας ἑαυτῷ κατὰ τὴν δικαίαν ψῆφον ἐναποκλείει τοὺς αἰῶνας. Τίς τὰς οἰμωγὰς καὶ τοὺς στεναγμοὺς τοὺς ἐκ μέσης αὐτῶν προσφερομένους τῆς καρδίας, καὶ αὐτῶν καταπτομένων τῶν μυελῶν, καὶ πικρῶς τὰ σπλάγχνα καταδακνόντων, ἐπὶ νοῦν λαμβάνων δακρύων ἐλεύθερος εἶναι δυνήσεται; Τίς τὸν θρήνον καὶ τὸν ὀλοφυρμὸν ἐνέγκοι χωρὶς καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς κατηφείας, καὶ μεθ' οἷων προσφερομένους τῶν μεταμελείας λόγων τῶν τε πρὸς ἑαυτὸν ἐκάστου τῶν κολαζομένων, καὶ πάντων πρὸς πάντας; Τότε γὰρ ἀληθῶς ἐπιγνώμων τῶν ἑαυτοῦ πταισμάτων καθέστηκεν ἕκαστος, ὅτ' ἂν ἐφ' ἑαυτῶν γυμνά φανῶσι τὰ πράγματα, καὶ παντὸς κωλύματος ἀπάτης ἐλεύθερα. Δικαία ἢ κρίσις σου, ὁ Θεός· ἐκάλεσας γὰρ ἡμᾶς, καὶ οὐχ ὑπηκούσαμεν σου· λόγους δὲ παρεῖχες ἡμῖν, καὶ οὐ προσέσχομεν· τοιγαροῦν ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιῶμεν τὰς σὰς βουλὰς. Δικαίως ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἀπώλεια καὶ ὄλεθρος καὶ καταγιγῆς καὶ θλίψις καὶ πολιορκία. Καὶ νῦν ἡμεῖς ἐπικαλούμεθά σε, καὶ οὐκ εἰς ἀκούεις, καὶ ζητοῦμεν παρὰ σοῦ, καὶ οὐκ εὐρίσκομεν ἔλεος. Οἱ γὰρ μισήσαντες σοφίαν καὶ λόγον Κυρίου μὴ προσελόμενοι, μηδὲ θελήσαντες Θεοῦ προσέχειν βουλὰς, τοιοῦτους δρεπόμεθα τοὺς καρποὺς τῶν οἰκείων σπερμάτων, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀνοίας ἐμπιμπλά 28.593 μεθα· Ἀπετύφλωσε γὰρ ἡμᾶς ἡ ἀπάτη τοῦ βίου, καὶ οὐκ ἔγνωμεν μυστήρια Θεοῦ, οὐδὲ μισθὸν εἶναι τὸ σύνολον ἠλπίσαμεν ὁσιότητος· καὶ διὰ τοῦτο τρίβοις ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν. Διωδύσαμεν δὲ τρίβους ἀβάτους, δηλαδὴ τῆς θείας ἐπισκοπῆς· τὴν δὲ ὁδὸν Κυρίου οὐκ ἔγνωμεν. Καὶ τίς ὁ πλοῦτος ὃς μετὰ ἀλαζονείας συμβέβληται ἡμῖν; παρήλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιά καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα, καὶ ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἧς διαβάσης, οὐκ ἔστιν ἴχνος εὐρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τροπαίως αὐτῆς ἐν κύμασιν. Ἡ ὡς ὀρνέου διαπτάντος ἀέρα, οὐδὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας. Παρήλθεν ἐκεῖνα πάντα, τοῦτο τὸ πῦρ ἡμῖν ἀφέντα, κληρονομίαν εἰς πάντας διαμένονσαν αἰῶνας. Δικαία ἢ κρίσις σου, ὁ Θεός· ταῦτα γὰρ λέγοντες οὐδέποτε παυσόμεθα λοιπόν· ἐκαλούμεθα, καὶ οὐχ ὑπηκούομεν· ἐνοουθετούμεθα, καὶ οὐ προσέχομεν. Περὶ τούτων καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐδιδασκόμεθα τῶν δεινῶν, καὶ κατεφρονοῦμεν τῶν λεγομένων· οὐκ ἐλύπει ἡμᾶς τότε καὶ μικρὸν τὰ περὶ τούτων ῥήματα· ἐπεὶ οὐκ ἂν σφοδρῶς οὕτως ἐλύπει τὰ πράγματα· λῆρος ἡμῖν ἐνομίζετο τὰ νῦν ἡμῶν συνέχοντα τὴν ζωὴν. Τοῦτο συνεχῶς ἐπάδομεν· Ὡ τῆς ῥαθυμίας! Ὡ τῆς ἀπάτης! Ὡ τῶν κακῶν βουλευμάτων! Ὡ τῶν πονηρῶν συναλλαγμάτων! Ὡ τοῦ θαύματος τῆς ἐπὶ τούτοις τοῦ Θεοῦ δικαίας κρίσεως καὶ ἀποφάσεως! Πῶς ἐκάστου τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων εἶδους πρόσφορον ἡμῖν ἀντέδωκε βάσανον! δι' οἰκτρὰν γὰρ καὶ ἀπόπτυστον σαρκὸς ἡδονὴν, ταύτην ἔχειν τὴν φοβερὰν δικαίως κατεκρίθημεν γέενναν· τὸν ζόφον καὶ τὸ σκότος τοῦτο οἰκεῖν κατεκρίθημεν. Ἐπειδὴ ἡγαπήσαμεν πάντα τὰ αἰσχροτά, καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν θείων ἀγαθῶν

καταφρονήσαντες, τὰ ἵπικὰ καὶ τὰ θέατρα καὶ τὰ κυνηγέσια προετιμήσαμεν, ἐν οἷς δαιμόνων ἐχόρευον δῆμοι, καὶ πᾶσα θεία ἀγγέλων ἀπὴν σκοπιὰ καὶ ἐπίγνωσις. Ἔνθα τὸ μὲν σεμνὸν τῆς εὐφροσύνης πολλοῖς καθυβρίζετο τρόποις· τὸ δὲ τῆς ἀκολασίας κακὸν τε καὶ βδελυρὸν ἐσεμνύετο. Δικαίως τοῦ φωτὸς ἐστερήμεθα νῦν, ὅτι πρὸς δόξαν τοῦ πεποιηκότος Θεοῦ τὴν κτίσιν κατὰ τὴν πρόσκαιρον ἡμῶν ζωὴν οὐκ ἔθεασά μεθα· ἀλλ' ἐμολύναμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ τὰ ὦτα καὶ γλώσσαν, μᾶλλον δὲ τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγεννημένην ψυχὴν πᾶσι τοῖς τῷ Θεῷ μισουμένοις θεάμασί τε καὶ ἀκροάμασι καὶ ῥήμασι, καὶ ταῖς κατ' ἀλλήλων βασκανίαις ἐφθείραμεν, εἰς δὲ τὸν τάρταρον τοῦτον ἀπερρίφημεν, πῆξει καὶ βυθῷ κατ' αὐτῶν τρυχόμενοι δεινῶς. Ἐπειδὴ τῆς μὲν ὑψηλῆς καὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ θείων προξενοῦν ταπεινοφροσύνης προεκρίναμεν τὴν ὑπερηφανίαν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς στενὸν τε καὶ σύντονον διὰ τὴν τῆς σαρκὸς ὑπερβάλλουσαν θρύψιν τε καὶ διάθεσιν ἀπεωσάμεθα. Ποῦ νῦν ἡμῶν ἐστὶν ἡ ὑπερηφανία, καὶ ἡ διὰ τὴν ἀλαζῶν πρὸς πάντας διάθεσις, καὶ ἡ τῆς σαρκὸς βλακώδης καὶ εὐδιάχυτος θρύψις; Ὡς τῆς ἀβουλίας! ἀντὶ γέλωτος ἀκρατοῦς καὶ τοῦ ἀκολάστου ψόφου τῶν παρειῶν ὁ βαρὺς οὗτος βρυγμὸς ἐστὶ τῶν ὀδόντων. Τὴν τῶν θείων καὶ σωτηρίων λόγων ἀσκῆσαι μάθησιν μὴ βουληθέντες, ἀλλὰ μέθης ἀμετρίαν τῆς διὰ λόγου θείας προτιμήσαντες αἰνέσεως, δεινῶς κολαζόμεθα νῦν τῆς γλώσσης δίψει φοβερᾶ διακενῆς. Ἄξιον δὲ 28.596 καὶ τοῦ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν μίσους, φθόνου τε καὶ δόλου, καὶ ὑποκρίσεως (ἐξ ὧν καὶ δι' ὧν ὁ φθόνος), λοιδορίας τε καὶ συκοφαντίας, καὶ μνησικακίας, καὶ ψεύδους, καὶ ἐπιπορίας δρεπόμεθα καρπὸν, τοῦτον τὸν ἀκοίμητον σκώληκα τὸ βάθος ἡμῶν τῆς ψυχῆς ἀκορέστως ἐσθίοντα. Ἐπειδὴ τῆς ἀγάπης τὸ εὐθές, διαφθείραντες αὐτήν, ἐσκαμβώσαμεν, κακὸν διὰ μίσους αὐτοῖς ἐκούσιον δημιουργήσαντες σκώληκα, καὶ πονηροτέραν σκαμβότητα διὰ ψεύδους ὀρυξάντες, δι' ἣν τῷ Θεῷ τῷ εὐθεῖ καὶ ὀρθῷ οὐκ ἠνώθημεν. Αὐτὸς γὰρ εἶπε διὰ τοῦ ἀγίου Δαβὶδ τοῦ προφήτου· «Οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή.» Ἄξια τοιγαροῦν ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· μᾶλλον δὲ τῆς οἰκείας κατὰ πρόθεσιν διαθέσεως ἄξια κοιμίζομεθα τὰ ἐπίχειρα· πυρὸς ἡδονῆς πῦρ γεέννης, καὶ σκότους ἀγνοίας καὶ ἀπάτης προσκαιροῦ σκότος αἰώνιον καὶ σκώληκα κολαστικόν τε καὶ ἀκοίμητον· σκώληκος τοῦ διὰ μίσους καὶ ψεύδους τὴν καρδίαν σκολιώσαντος καὶ σκαμβώσαντος, καὶ ψόφους παρειῶν ἀσελγοῦς, βράσματος ψόφον καὶ ὀδόντων βρυγμόν· καὶ ὕψους ὑπερηφανίας ματαίας καὶ διαχύσεως πόσιν καὶ βάθος ἀχανές καὶ στενότητα πῆξεως, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐκάστου τῶν ἐκουσίων ἡμῶν κακῶν τὴν ἐκάστου προσφορὰν καὶ ἀκούσιον τιμωρίαν δικαίως ἀντιλαμβάνομεν. Ὡς τῆς ἐλεεινότητος ἡμῶν! ἡμᾶς τοὺς ἀθλίους, μὴ κατασβέσαι τὸ πῦρ τῆς σαρκὸς διὰ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ τῆς τῶν θείων λογίων μελέτης, καλῶν ὄντων καὶ εὐμαρῶν τοῦ πυρὸς σβεστηρίων, καὶ μὴ τούτῳ νῦν τῷ πυρὶ τηγανίζεσθαι. Τί μὴ κατὰ φύσιν ὀρᾶν τε καὶ ἀκούειν καὶ λαλεῖν τὴν γλώτταν εἰθίσασιν, ἵνα μὴ τοῦτον ἔχωμεν νῦν τὸν ζόφον καὶ τὴν βαρυτάτην σιγὴν, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ λόγου καὶ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἁγίων ἀπολαύομεν, ὡς τῆς θείας γενόμενοι δόξης θεαταὶ καὶ ἀκουσταὶ καὶ ὑμνωδοί; Ἡ δι' ἀγάπης τὸν ἐκούσιον τοῦ μίσους ἐνεκρώσαμεν σκώληκα, καὶ δι' ἀληθείας τὸ ψεῦδος ἠφανίσασιν; νῦν ἂν τούτου τοῦ καυστικοῦ καθεστήκαμεν ἐλεύθεροι σκώληκος, καὶ τῶν λοιπῶν νῦν ὅσα τὴν ἡμῶν συνέχει δεινοτάτην ζωὴν. Δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ. Οὐχ εὐρίσκομεν ὅπερ ἐζητήσαμεν, οὐκ ἀνοίγεται ἡμῖν θύρα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἐπειδὴ γὰρ τὴν θύραν τῶν ἀγαθῶν διὰ πράξεως οὐκ ἐκρούσαμεν, οὐ λαμβάνομεν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν· ἐπειδὴ δι' εὐχῆς τὴν χάριν τῆς γνώσεως οὐκ ἠτήσαμεν· (οὐδένα γὰρ τῶν θείων εἶχομεν ἔρωτα, ἀλλὰ, τοῖς γηΐνοις τὸν νοῦν καταδήσαντες,

πάσαν αὐτοῖς ἡμῖν τὴν ζωὴν συνεφθείραμεν·) κάκεῖνα μὲν πάντα καπνοῦ δίκην ἀφανισθέντα παρήλθεν· ὁ δὲ τῆς ἐπ' αὐτοῖς δίκης λόγος μένει διὰ παντὸς ἀπαρόδευτος. Καὶ ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι τῆς θείας δικαιοσύνης μεταμανθάνοντες, ἐξ ὧν πάσχουσι τὴν δύναμιν, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, ἀλλήλοις διαλεχθήσονται. Ἐγὼ δὲ τίς γενόμενος τάλας, τίσιν ἐρειδόμενος πράξεις ἐλπίσω τῆς φοβερᾶς ἐξαιρεθῆναι κατακρίσεως; Πάσης ἀρετῆς καὶ πάσης γνώσεως ὑπάρχων ἔρημος, δέδοικα μὴ δεθεῖς χεῖρας καὶ πόδας ῥιφῶ εἰς γῆν σκο 28.597 τεινὴν καὶ γνοφερὰν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, ἔνθα οὐκ ἔστι φέγγος οὐδὲ ὄραν ζωὴν βροτῶν, ὡς δήσας τοῖς πάθεισιν ἐκουσίως τὰς πρακτικὰς τῆς ψυχῆς ἀρετὰς, καὶ ἀπὸ τοῦ θείου δρόμου τῆς ἀγγελικῆς πολιτείας, κωλύσας ταύτης τὰ διαβήματα. Ἰλάσθητι, Χριστέ, καὶ σῶσον ἡμᾶς ταύτης τῆς ὀδύνης. Οἷς γὰρ κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον διὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἡμῶν τῶν πονηρῶν συνεῖναι κατὰ θέλησιν γνωμικῶς ἐπελεξάμεθα, σὺν τούτοις εἰκότως ἐξ ἀνάγκης εἶναι κατὰ τὸν αἰῶνα τὸν μέλλοντα μὴ θέλοντες κατακριθησόμεθα. Ἔσται γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἔσται καιρὸς, ὅτε φοβερὰ τις βοήσῃ σάλπιγξ ξένην ἔχουσα φωνήν, καὶ τὸ πᾶν τοῦτο λυθήσεται διαπίπτον τῆς ἐν αὐτῷ ὀρωμένης διακοσμῆσεως· ὁ μὲν φαινόμενος κόσμος ὅλος παρελεύσεται τὴν οἰκείαν λαμβάνων συντέλειαν· ὁ δὲ νῦν προσδοκώμενος τῶν ὄντων φανήσεται κόσμος, ὀφθαλμοῖς καὶ ἀκοαῖς καὶ διανοίαις ξένα πάντα κομίζων μυστήρια. Ὁ δὲ Θεὸς ἐκάστῳ πρὸς ἃ διὰ τοῦ σώματος ἔπραξεν, εἴτε καλὸν εἴτε φαῦλον, κατ' ἀξίαν ἀποδίδωσι· μέγα καὶ φοβερὸν καὶ εἰς ἔσχατον πᾶσιν ἀποδιδόνς συγκλεισμόν. Ἀλλὰ γένοιτο πάντας ἡμᾶς τὸν τε σωτήριον τῆς γεέννης φόβον, καὶ τὸν τίμιον πόθον τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἀναλαβεῖν! τὸν μὲν φόβον παντελεῖ τῶν κακῶν ἡμῖν ἀποχὴν καὶ ἀργίαν ποιοῦντα· τὸν δὲ πόθον καὶ εἰς τὰς τῶν ἀγαθῶν πράξεις προτρεπόμενον ἰλαρῶς, ἵνα τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ ἀνάρχῳ (Πατρὶ) καὶ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.